

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2022. gada 14. septembrī

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs
Aldis Laviņš, tiesneši Irēna Kucina un Artūrs Kučs,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [..] (turpmāk –
Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums
Nr. 143/2022),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Ministru kabineta
2021. gada 9. oktobra rīkojuma Nr. 720 “Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu”
(turpmāk – Rīkojums) 5.3. apakšpunktu (turpmāk – apstrīdētais regulējums) par
neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 91.pantam
un spēkā neesošu no pieņemšanas brīža.

2. Apstrīdētais regulējums paredzēja, ka ārkārtējās situācijas laikā valsts
un pašvaldību institūciju (tai skaitā kapitālsabiedrību) darbinieki un
amatpersonas savus darba pienākumus var veikt tikai tad, ja viņi ir uzrādījuši
primārās vakcinācijas, balstvakcinācijas vai pārslimošanas sertifikātu.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;

5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Saskaņā ar Satversmes 85. pantu Satversmes tiesa savas kompetences ietvaros izskata lietas par likumu atbilstību Satversmei, kā arī citas ar likumu tās kompetencē nodotās lietas. Satversmes tiesas likuma 16. pantā ir izsmeļoši uzskaitītas tiesā izskatāmās lietas. Atbilstoši šā likuma 16. panta 1., 2., 3. un 6. punktam un 17. panta pirmās daļas 11. punktam uz privātpersonas iesniegta pieteikuma pamata Satversmes tiesa izskata lietas tikai par normatīvo aktu atbilstību augstāka juridiska spēka tiesību normām.

Normatīvs akts ir tiesību akts, kas satur tiesību normas – abstraktus vispārēji saistošus uzvedības priekšrakstus, kas attiecas uz nenoteiktu personu loku un ir piemērojami vairākkārt. Ārējie normatīvie akti ir saistoši abstraktam personu lokam, ar tiem tiek regulētas tiesiskās attiecības, piemēram, starp publisko tiesību subjektu no vienas puses un privātpersonu no otras puses vai arī privātpersonu savstarpējās tiesiskās attiecības. Savukārt administratīvais akts ir uz āru vērsts tiesību akts, ko iestāde izdod publisko tiesību jomā attiecībā uz individuāli noteiktu personu vai personām, nodibinot, grozot, konstatējot vai izbeidzot konkrētas tiesiskās attiecības vai konstatējot faktisko situāciju. Atsevišķos gadījumos iestāde var izdot arī vispārīgos administratīvos aktus, kuri ir vērsti uz individuāli nenoteiktu, bet tādu personu loku, kuras atrodas konkrētos un identificējamos apstākļos (*Administratīvā procesa likuma 1. panta trešās daļas 1. un 2. teikums*). Administratīvais akts atšķirībā no normatīvā akta nerada jaunas tiesību normas. Vispārīgais administratīvais akts iedzīvina normatīvo

aktu vai tiesību normu konkrētos apstākļos (*sk., Satversmes tiesas 2018. gada 15. novembra sprieduma lietā Nr. 2018-07-05 15.2. punktu*).

Apstrīdētais regulējums bija ietverts Rīkojumā. Pēc akta formas Ministru kabineta rīkojums nav ne ārējs, ne iekšējs normatīvs akts (*sk. Ministru kabineta iekārtas likuma 31. un 32. pantu, Valsts pārvaldes iekārtas likuma 73. pantu*). Savukārt pēc sava satura Rīkojums bija tiesību akts, kurš tika izdots citstarp uz Epidemioloģiskās drošības likuma un likuma “Par ārkārtējo situāciju un izņēmuma stāvokli” normu pamata, un kurš uz noteiktu laika periodu izsludināja ārkārtējo situāciju, lai apturētu straujo Covid-19 infekcijas izplatību un veselības nozares pārslodzi, kā arī lai mazinātu novēršamo mirstību, vienlaikus nodrošinot svarīgu valsts funkciju un pakalpojumu nepārtrauktību.

Apstrīdētais regulējums bija noteikts saistībā ar valsts apdraudējuma – Covid-19 infekcijas izplatības pieauguma Latvijā un ar to saistītās veselības nozares pārslodzes – novēršanu un bija cieši saistīts ar šo apdraudējumu. Proti, ar apstrīdēto regulējumu Ministru kabinets bija noteicis, kādā veidā attiecībā uz valsts un pašvaldību institūciju (tai skaitā kapitālsabiedrību) nodarbinātajiem faktiski tiek iedzīvināta Covid-19 apdraudējuma dēļ izsludinātā ārkārtējā situācija. Apstrīdētais regulējums attiecās uz individuāli nenoteiktu personu loku, kas atradās konkrētos un identificējamos apstākļos – valsts un pašvaldību institūciju (tai skaitā kapitālsabiedrību) darbiniekiem un amatpersonām, kam darba pienākumu veikšanai bija nepieciešams primārās vakcinācijas, balstvakcinācijas vai pārslimošanas sertifikāts. Apstrīdētā regulējuma darbība bija ierobežota laikā, proti, tas bija spēkā esošs tikai Rīkojuma, ar kuru, lai apturētu Covid-19 infekcijas izplatību, tika izsludināta ārkārtējā situācija, darbības laikā – no 2021. gada 9. oktobra līdz 2022. gada 1. martam.

Ņemot vērā minēto, apstrīdētajā regulējumā bija ietverts vispārīgais administratīvais akts. Atbilstoši likuma “Par ārkārtējo situāciju un izņēmuma stāvokli” 20. panta pirmajai daļai ārkārtējās situācijas laikā izdotos administratīvos aktus apstrīd un pārsūdz Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 121. panta pirmo

daļu kontroli pār administratīvajiem aktiem, tostarp vispārīgajiem administratīvajiem aktiem, īsteno administratīvā tiesa.

Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums nav piekritīgs Satversmes tiesai.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 1. punktu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 143/2022).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

Aldis Laviņš